

Oaser.

(Af Iver Marius Hansen.)

„Paa gamle Græsengange lader han mig hvile“

VI.

Skamstøtten.

Vi mindes fra Danmarkshistorien Beretningen om Korsets Udfald, gift med Leonora Kristina, Kristian den Sjunde Datter, hvorledes han steg fra den ene Væpning til den anden, indtil han, forledet af Egenkærlighed og Svømme, blev en Fjættelidende mod sin Konge og sit Fædreland. Landflygtig og lyg til Døden flygtede Udfald fra Væjle med en Vaad over Rhinen; men under denne Fart døde han d. 20. Feb. 1664. I København blev, endog før han døde, rejst ham en Skamstøtte paa Graabrødretorv; den stod der lige til 1842. Den har følgende Indskrift: „Fjættelidende Korsets Udfald til evig Spot, Skam og Skændsel“. Denne Skamstøtte er nu i Forvaring i Danmarks nationale Museum i København og findes opstillet i Haven bag Prinsens Palais.

Da jeg var i Danmark, læste jeg i et Blad, at man i Hovedstaden vilde rejse en eller anden Væpning og havde forsat paa at anbringe Skamstøttens Fundament som Jodstykke for Væpningstenen, mod hvilke der blev gjort Indsigelse i Bladet, og det vist med Ret. Svad Udfaldet blev, kender jeg ikke.

Men jeg kom ved denne lille Bladnotits til at tænke paa det herlige Monument, som Herren i Himmelen har rejst, nemlig hans Naade, den Væpning, ved hvilken Syndere saa deres Skam vendt til Ære og finder Venaadning i den Ælfte Guds Børn og Himmels Arvinger. Herren har opjagt mange Væpningstøtter for sin Mægt, Visdom, Godhed, Mædighed og Hellighed; men er Naadens Mindesmærke ikke det aller højeste! Paa det har Paulus skrevet: „Den Tale er troværdig og al Modtagelse værd, at Jesus Kristus kom til Verden for at frelse Syndere, iblandt hvilke jeg er den største,“ og mange andre lignende Inskriptioner er ristede paa den.

Men har du tænkt paa, at denne prægtige Væpning har en Skamstøttes Jodstykke til Grundlag? Den hviler nemlig paa Gølgatas Kors, og var det ikke en Skamstøtte? Det var den mest æreløse Død at maatte udsaaes paa Korset, det var den største Forhamelse at være en Korshæver. Men den Skam maatte Guds Søn taale. Korset var hans Skamstøtte. Der har han Forhamelse, som knuste hans Hjerte; der blev han forbandet af Gud og Mennesker; thi der er jo skrevet: „Forbandet er hver den, som hænger paa et Træ.“ Paa denne Skamstøtte paa Gølgata skriver Apostelen disse underfulde Ord: „Det samme Sindelag være i eder, som ogsaa var i Kristus Jesus, som kom, da han var i Guds Skikkelse, ikke holdt det for et Nød at være Gud lig, men forringede sig selv, idet han tog en Tjeners Skikkelse paa og blev Mennesker lig; og da han i Fremtæden fandtes som et Menneske, fornedrede han sig selv, saa han blev lydighedsfuld indtil Døden, ja Korshæverens“.

O, Korset med dets Skam er Grundlaget for vor Frelse! Naadens Væpning hviler paa Korsets Skamstøtte. Tænk paa det, kære Ven! tro det og tal din Frelser, som Profeten siger:

Tal ham, hvor du gaar og staar, For hans Marter, Død og Saar, Kys hvert Spor, han efterlod Fuldt af Graad og Svæd og Blod.

MONTANA LAND

nær Miles City.

Store Landstrækninger for Udstykning og Kolonization. Rigeligt af tilstødende Regeringsland for Homestead. Strækningerne varierer i Størrelse fra 8,000 Acres til 25,000 Acres.

LAVE PRISER — LETTE VILKAAR. Korrespondance ønskes med Kirke-Kolonier og Landhandlere. C. B. TOWERS CO. - Hotel Olive Bldg. - Miles City, Montana.

The Most Direct Route to Chicago and the East

is via the North Western Line, the Only Double Track Railway between the Missouri River and Chicago.

Maximum travel safety and everything for the complete comfort of patrons is provided, with splendid service to Chicago, Milwaukee, Minneapolis, St. Paul, Ashland, Superior, Duluth and all points east.

Be sure your ticket reads via the

Chicago & North Western Railway

Thereby surrounding yourself for the journey with a perfection of service that includes the Best of Everything. Meals in dining cars a la carte.

For sleeping car reservations, tickets and full information, apply to Ticket Agents, The North Western Line.

Fornægtelsen og dens Mænd.

Ærede Træk og Vidnesbyrd fra Historien.

(Sluttet)

William C. Channing, (1780—1842), var den store Leder af Unitarismen i Amerika. Han maa langt fra regnes blandt Gudsfornegeterne; men hans Opfattelse af Treenigheden, Kristus og Forsoningen var ikke den kristne Kirkes. Ikke desto mindre efterlod han sig et Vidnesbyrd, der ikke saa ganske stemmer med den lærer, han som Unitarier førte. I hans Bænk „Kritik Karakter“ forekommer følgende: „Evangelierne maa være sande; de er tegnede efter en levende Original. Jesu Karakter er ikke nogen Opdigtelser: han var, hvad han paastod at være, og hvad hans Efterfølgere vidnede ham at være. Og heller ikke er dette al. Jesus ikke alene var, han er endnu Guds Søn og Verdens Frelser. Han lever nu; han indgik i den Himmel, som han her paa Jorden havde for Æje. Der lever og regerer han. Med en klar stille Tro ser jeg ham i Helligheden, og jeg ventner ganske sikkert i en nær Fremtid at se ham Ansigt til Ansigt.“

Den store engelske Historiker og Biograf, Thomas Carlyle (1795—1881) troede vel paa en Gud og paa Kristendommen i dens Almindelighed. Men han nægtede, at Kristendommen indeholdt al Sandhed og mente, at den væsentligste Sandhed i alle Religioner var Læmefæls Anbarlighed for Gud. Satiren, hvori han var Mester, gjorde ham med Alderen kynisk. I sit Bænk „Sartor Resartus“ efterlader han sig følgende Vidnesbyrd om Kristus: „Jesus af Nazareth er vort mest guddommelige Symbol. Højere har den menneskelige Tænk endnu aldrig naaet. Et Symbol fuldstændig, aldrig svigtende evig Karakter, hvis Værdighed al Tid vil gøre Jordring paa paa ny at blive underkastet og paa ny at blive aabenbaret.“

I blandt de store og bannede Mænd kan vi nævne den berømte tyske Digter Goethe, (1749—1832). Han var vel bevandret baade i Filosofi og Kunst; han kendte Materialismens, Realismens og Panteismens saa vel som Skepticismens Spekulationer. I hans Selvbibliografi træder ogsaa de ethiske Problemer tilbage for Kultur- og Dannelsesproblemerne, og han vidnede Tilnavnet „den gamle Sedning.“

At dog Religionen og Kristendommen ogsaa for ham stod som noget, der maatte regnes med, viser blandt andet nogle af hans Udtalelser. I en Samtale med Bennen Eckermann, da de sammen fra en af Højderne betragtede en prægtig Solnedgang, siger han: „Medgaaet er Solen dog den samme Sol. Jeg er sikker paa, at vor Mand er ufortrænklig, og at dens Aktivitet vedbliver til evig Tid.“

I sin sidste Samtale med Eckermann siger han: „Vi ved ikke, hvor meget vi skylder Luther og Reformationen. Hvor meget end Menneskaanden kan udvikles i Kultur, Intellect og Naturvidenskab: den vil aldrig blive i Stand til at hæve sig over Kristendommens Moral og Kultur, som disse lyser i Evangelierne.“

Et Sted skriver Goethe: „Alle Epoker, i hvilke Troen hersker, under hvilken Skikkelse det end er, er glimrende, hjerteoplysende og frugtbar for Samtiden og Fremtiden. Alle Epoker derimod, i hvilke Vantroen, under hvilken Skikkelse det end er, vinder en kummerlig Sejr — selv om den et Øjeblik skulde præle med en tilflyvende Glans — er tabte for Efterverdenen, forbi ingen har Lykt til at plage sig med det ufrugtbare.“

Det er baade mærkeligt og forbaende, hvor mange Angreb der er gjort paa den aabenbarede Kristendom — hvor mange begavede Mænd der har erklæret Kristus og Bibelen rig. Paa Tid og Midler har der ikke været sparet i de mangfoldige Forsøg, der gennem Tiderne har været gjort paa at afferdigge Kristendommen og faa den ud af Verden — ud af Slægten og Verdenshistorien. Men det er disse Forsøg mislykkede; men stæbe fremtom der nye Mænd og optog Rampen for Fornægtelsen. Tidens største Fornægtelse er gaaet bort fra Livets Skueplads, vidnende om

Fra en Danmarkstur efter 20 Aars Ophold i Amerika.

(S. A. Jensen.)

(Fortsat)

Kunsten.

Der findes jo megen Køn og oplyst Kunst, og Danmark har sin Del. Nu vil jeg ikke gøre Krav paa at være en Kunstfænder, men maa prøve at hjælpe mig med noget sund, Formist, „common sense“. Det er dog vist ogsaa de færreste, der kommer paa Museerne og i Udstillingslokalene i Danmark, der er virkelige Kunstfænder. Men medens man der finder mange smukke Ting, saa indres man, naar først Gang man ser dem, over alle de nøgne Statuer. De staar der saa splittende og saa virkelighedsfremmede indtil de mindste Enkeltheder, saa der lades aldeles intet tilbage at ønske, hvad Udødelighed angaar. Adam og Eva er et meget sjæt Ideal for en Kunstners Frembringelse, men ellers kan man bruge en græff Væddelsesløber eller en badende Pige osv. Man kunde næsten fristes til at spørge, hvorfor man da ikke fremstiller selve Originalen, naar det er saa opdragende for den æstetiske Sans at studere det menneskelige Regemes Stønheder? (3 Varietæerne gøres det halvt). — Ja, jeg ved godt, at jeg er naiv, gammeldags, ensfoldig, plat, uopdragen, snæver osv., osv., og at jeg ikke forstaar mig paa den guddommelige Kunst. Jeg staar naturligvis langt tilbage for de Gadedrenge — for ikke at tale om Herrerne med Sillehat — som jeg saa ofte saa iaa og forlyste sine Øjne med det smukke Syn, som de i Butikvinduerne udfillede Efterligninger frembød. Hver tvivler jeg ikke om, at de Sammelmandsartister, som paa nærmere Hold viste sig at være sammenflettede af nøgne Kvindefikkelser, tjener meget til at udvikle den æstetiske Sans hos Ungdommen, ligesom det maa forlyste mangan en gammel Peberbønds Æje. Jeg har jo nok ogsaa læst, at man i det gamle Rom forstod at skatte saadanne skønne Frembringelser, hedsfuld dog man var, til, blandt andre, vore grove Forfædre kom og ødelagde Helligheden. Jeg ved da ogsaa, at det meget æstetiske Paris har mange saadanne skønne Frembringelser. Men hvordan kan det være, at sammen med al denne Paaskønnelse af det skønne var det gamle Romertige oplyst af sædelig Naadenskab? Hvor kan det være, at der findes saa meget af samme Samfundskæft i Paris? Hvor kan det være, at der hver Uge i København rapporteres et usforholdsmæssigt stort Antal af Sygdomme, man helst ikke nævner ved Navn? Hvor kan det være, at der til Trods for al denne Skønhed og Dydshedsdug findes saa megen Slaphed paa saa mange Maader hos det danske Folk? Men jeg hrer træt med mit Tema, og det går vist min Kæfte ogsaa, thi det er kun lidet oplysende, ret set. Lad mig derfor skrive lidt om den virkelige rene Kunst. Men da jeg nu en Gang ikke er Kunstfænder, vil jeg holde mig til det, der tiltalte mig mest.

Laufskabsmalerierne.

Danske Digtere er ikke bleven trætte af at besjunge Danmark's Dødelighed, og danske Malere er ikke trætte af at fremstille den paa Værdet. Og hvor er de hundige mange af dem enten de forestiller Foraarsfriskheden ved Søen, frandslet med Eng og Skov, eller Væksten, der risler gennem Skoven, eller Vinteren i Dyrehaven. Ja, saa er der ogsaa Genrebillederne med de kendte Steber fra Hverdagslivet. Oh ja, der er jo dog meget smukt i Danmark. Gud har været god ved det lille Land og dets Folk. Mot Gølfret vil paaskønne det og bruge hans Gaver rettelig.

En Kirkeindvielse.

fandt Sted Spndag den 2. Maj i Gjøby ved Odense. Jeg havde aldrig været med til en saadan i Danmark og vilde selvfølgelig gerne med. Da jeg kom og vilde ind, ledsaget af min Søster, spurgte man om vore Billetter. Vi havde ingen og alle Pladser var optaget. Men da jeg fortalte, hvem og hvad jeg var, gjorde man beredvillig Plads for os. Det var i Sandhed en smuk og højtidelig Stund. Den gamle Bisshop Valslev talte kraftigt og klart om Jesus som Vejen, Sandheden og Livet. Hver lagde han Bægt paa, at han er Vejen til det Naal, som er de himmelske Voliger. Det var lyst at se den kraftige gamle Mand, med det kraftige milde Ansigt, staa der for Alteret, iført sin prægtige Bispdragt. Dragten er vævet af Guldbroade med her og der nogle Striber af indvævede Sølbroade, og med indvævede eller paafuede Vorder og Blomster af Silke, befat med edle Stene. Den har kostet 1800 Kroner, sagde Graverens Kone, som viste mig den ved et Besøg i St. Knuds Kirke. Viffløppen mindede mig saa levende om Træerne i Herrens Forgaard, der, selv graahædede kan være sattede og grønne. Prædikenen af Past. L. Stok var velordnet og hjertelig. Han talte om Sorg og Glæde og dets Omviftning, og han opfordrede os til at gribe den Glæde, som ingen kan tage fra os, og som bliver den til Døden, der hviler ved Frelserens Vrght. Selve Kirken er en hyggelig lille Bygning med Siddeplads til 250 Personer. Den hvare sig godt til Salmelinerne: „Hyggelig rolig, Gud, er din Volig, underlig smuk“. Ja, det var lyst at sidde der paa Kirkebænken og høre det skønne Evangelium om Frelse for Syndere. — Der tales saa meget om Forvar og Forvarsagen i denne Tid i Danmark. Jeg hrer nu til de frigeriske Præster, der ikke tror paa Udvæbning og Selvopgivelse. Jeg har hele mit Liv maatte kæmpe med mangt og meget for at holde mig oven Vandet, og saa kan det vel undskyldes, om man bliver lidt frigerisk anlagt. Men hvad jeg her vilde sige er, at „Danmarks bedste Børn og Ælste“ er, naar alt kommer til alt, disse Kirkebørn, fuldt med en levende, trosvær og lovfylgende Menighed. Her henter Folket kraft til et dygtigt og rigt Føllev. Desuden, naar alt er sagt, og alt er gjort, saa vaager Bøgeter forogæves, om ikke Gud vogter Staden. Og jeg tror nu, at hvis Staden og Landets Indbyggere lever et Liv, som Gud finder Behag i, saa tillader han ingen Hjender at forstyrre dette Liv. Det er nu min Mening, og den vil jeg helst blive ved. Men hvis det skulde komme dertil, at Danmark ikke længere kan taale den gamle Luth. Kærnereligion i sine Stoler, og hvis man omkiffter den gamle fuldstøbig Forsyndelse i Kirkerne med en sladdet Moralisering, saa har jeg intet Haab for et saadant Folk og et saadant Land. Men dertil er der dog Gud st Lov, endnu et langt Stykke i Danmark, om jeg ikke har hørt og set fejl. Ja, gid du danske Folk længe maa leve et rigt, kraftigt og daadrigt Liv i Kirken's Skjage, baade i det gamle Fædreland og her i Adoptivlandet! (Fortsættes.)

Herrens Tanker.

Læse holdt ved Albert Johnsons Vaare i Lincoln, Neb., 31. Aug. 1909. Indsendt til „Dst.“ efter Anmodning.

Vi Mennesker gør os i Reglen vore Tanker baade om os selv, vore nærmeste og andre, som vi kommer i Berøring med, Tanker, der angaar Nutiden saavel som Fremtiden, Tanker om, hvad der muligvis kan opnaas. Men som oftest gaar disse Tanker

Frit Følkelænder for 1910.

For at introducere vor nye Bogtatalog til horene Læser af dette Blad vil vi sende gratis Følkelænder for 1910, derom de indsender Navn og Adresse paa 10 eller flere Nummer, der er interesseret i gode Bøger. J. T. LEACHMAN & SON, - Minneapolis, Minn.

langs med Jorden og kommer ikke højere end til, hvor de jordiske Ting og Anliggender naar.

Og som Regel gaar Menneskers Tanker i hødyg Retning, fordi Udlyrket, nemlig Hjerter, er hødygt. Men Herren har ogsaa sine Tanker med os Mennesker, og de gaar ikke i det lave som vore. Herrens Tanker er ikke Egenkærlighedstanker eller Uretfærdighedstanker. Nej, hans Tanker er Retfærdigheds- og Hellighedsstanker. Derfor vil han, at vi skal naa længere end til at pasje for Jorden og Timelighedens Forhold. Hans Tanker er, at vi skal, mens vi lever her, blive flikkede for Livet i Himlen og komme til at nyde Saligheden der. Saa høje er Herrens Tanker med dig og mig, og de er saa meget højere end vore, som Himmelen er højere end Jorden. Det er Naadestærker, som han har med hvert Menneske. „Jeg kender de Tanker, jeg tanker angaaende eder, siger Herren, Tanker om Fred og ikke om Ulykke, for at give eder en Fremtid og et Naab.“ (Jer. 29, 11).

Og disse Tanker har han aabenbaret i sit Ord. Der udfra er det muligt for den enkelte at komme til at kende Herrens høje Tanker med ham. Og det store Bevis paa, at Herrens Tanker med os er høje Tanker, har vi deri, at han har givet os sin Søn som Frelser og Forsoner. Det var høje Tanker, Gud havde med at sende sin Søn for at rejse den faldne Slægt, gøre det muligt for Mennesket at komme i den hellige Guds Samfund.

Herren har høje Tanker med vort Liv. Det er høje Tanker, naar han med os i den hellige Naab, naar han gænseder os, giver os Guds barnets herlige Naab, lader os saa Barne- og Arveret. Men saa er det ogsaa hans Tanker, at hver hødt Menneske skulde naa Faderhjemmet heroventil, som det i Naaben blev gjort til Barn af, og at det skal naa at faa Arven, som det da fik Ret til.

Guds Tanker er derfor, at Mennesker, som i Vantro har vendt sig til disse Rettigheder, skal vende om til ham. Og med alle Guds Frelser saa vel som med det Naal af Tid, han giver os, har han den Naab at skaffe os en Fremtid og et Naab. Herrens Tanker med vort og vore kære Liv er høje. Vore gaar gerne saa lavt og saa med Hensyn til dem, som vi elsker.

Vi, som kendte Albert, tænkte nok ikke for en tre Maanedes siden, at han nu skulde være død. Vi er jo tilbøjelige til at tænke, at selv om de unge kan dø, det dog ikke bliver nogen af vore unge. Det er da saa sjældent, at unge dør. O, nej, kære, det er ikke sjældent, at unge Mennesker maa dø. Det sker jævnlige. Herren vil derfor sige til dig, du unge, at det gælder om for dig i din Ungdom at faa vendt dine Tanker og dit Hjerte til ham. Herren vil, at vore Tanker skal, ved Helligaandens Naade, blive hans Tanker. At vi kommer til alvorlig at tænke paa vor Sjæls evige Vel og søge Frelsen i Jesus. Naar vore Tanker bliver højede ind under Herrens, saa bliver der Harmoni i vort Liv, Fred i Hjerter.

Herren har ogsaa nu sine høje Tanker med at tage vor unge Ven bort, medens han lader den gamle Fader blive tilbage, Tanker, som ikke vi forstaar. De er os for høje. Men som Herren har høje Tanker med vort Liv, saa har han ogsaa med vor Død. Menneskers Tanker med Døden er i mange Tilfælde: „Nu er det forbi“. Herrens Tanker med Døden er ogsaa, at al Synd, Sorg og Smerte skal for det Menneskes Vedkommen- de være forbi; og hvor han faa sine Tanker gennemført med Mennesket, saa han faar det frelst, der kommer Frelse i Hjerter i Stedet for Ufred, der bliver Døden en Udgang fra Jammerdalen indtil Frelsesfalden, fra Elendigheden ind til Helligheden.

Og saa her til Herren, at hans Tanker, kære sørgende Slægtninge, skal blive eders Tanker, at eders Hjerter, maa finde Hvile i dette: „Han gør

BOYS! GIRLS! COLUMBIA BICYCLE FREE! Greatest offer out. Get your friends to subscribe to our magazine and we will make you a present of a \$10.00 Columbia Bicycle—the best made. Ask for particulars, free outfit, and circular telling „How to Start.“ Address, „The Bicycle Man“, 231 East 23d Street, New York City, N. Y.